

mesto Poljakovo se nasvetuje gimnazijski profesor Wurner! Pripoveduje se nam, da bi človeku lasje po konci stali, ko bi bil slišal na „politično-ustavoverska kola“ vprto poročilo, čegar zmaga se je brž isti večer obhajala v krčmi Urbasovi. V razjasnilo Pressiniga telegrama in vriska krčmarskega treba je, da tudi mi povemo, kar smo zvedeli in da se zve po deželi, kakošna pogača se v Pirknerjevi kuhinji peče našim domačim učiteljem dandanes.

— (*Prvo pustno veselico*) v čitalnici hvalijo vsi, ki so se je udeležili in bilo jih je nad 200. To je znamenje, da tudi prihodnje: 19. dne t. m. in 2. in 16. svečana bodo v narodnem domu živahne; se ve pa, da svečanost 2. svečana na spomin Vodniku bode se posebno odlikovala kakor vsako leto; program je že sestavljen vrlo zanimiv.

— (*Slovenska predstava „Zapravljivca“*) je privabila zopet toliko občinstva v gledališče, da vsi prostori so bili prepolni; izvršila se je pa igra tudi prav dobro.

— (*Dramatično društvo*) predstavlja v deželni gledališči v pondeljek 20. dne t. m. novo veselo igro s petjem „Univerzalni dedič“ v 2 dejanjih in novo opereto „Izbujeni lev“ v 1 dejanji, ktera se z veliko pohvalo igra na Dunaji in v Gradci. Obe igri poslovenil je marljivi pisatelj g. Alešovec. — Prihodnja slovenska predstava bode potem v nedeljo 26. januarija, pred sejmom.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — O načrtu nove volilne postave za državni zbor prinese zdaj vsak dan kaj družega. Ministri mešetarijo s svojimi privrženci, ki so na Dunaji ali ki jih kličejo na Dunaj („Presse“ je povedala, da Dežman, Kaltenegger in Zupan so bili tudi zavoljo tega na Dunaji), statthalterji isto počno v nekterih deželah, in kar se skuha po tej poti, prinesó vladni časniki drug za drugim na dan. Tako pridejo narodi avstrijski res kakor v spanji do novine volilne, vsaj jih nikdo ne praša! Ko pride ta stvar v razpravo državnemu zboru, je že po vse gotova in Herbst se bode potem lahko izpočil na latoru novih svojih zaslug za centralizem Avstrijski. Tudi to je že znano, da se velikim posestnikom in kmetom bode po veliko manjši meri merila pravica volitev kakor meščanom, kajti le ustavoverska nemškutarija je najbolj po mestih domá. Kar se tiče števila poslancev, ki jih posamezne dežele po novi postavi bodo poslale v državni zbor, piše nova „Presse“, da doljna Avstrija jih pošlje 35 (dozdaj jih je pošiljala 18), gornja Avstrija 16 (dozdaj 10), Salzburška 4 (dozdaj 3), Tirolska 17 (dozdaj 10), Vorarlberška 3 (dozdaj 2), Štajarska 21 (dozdaj 13), Koroška 8 (dozdaj 5), Kranjska 10 (dozdaj 6), Tržaška 3 (dozdaj 2), Česka 90 (dozdaj 54), Moravska 34 (dozdaj 22), Šlezka 11 (dozdaj 6), Bukovina 8 (dozdaj 5), Dalmacija 8 (dozdaj 5), Goriška in Istra vsaka po 3 (dozdaj po 2); tako bi državni zbor štel zdaj 275 poslancev brez Poljakov, katerih število ni še določeno, ker se neki noben Poljak noče z ministerstvom pogajati. Da ostanejo slovanski volilci memo nemških pri volitvah v manjšini, skoval je Herbst, kolovodja nemčurjev, volilne okraje tako umetno, kakor je nekđaj Schmerling zlimal na Štajarskem, Moravskem, Českem volilne kraje tako, da so bili na škodi slovanski volilci. Kupčijskim zbornicam je dal Schmerling volilno pravico v polni nadi, da v njih nadvladuje nemški element; zdaj pa se namerava tam, kjer je v kupčijski zbornici narodna večina, zbornično volitev

zlititi z mestno in tako vničiti samostojno volitev. Vse „kunšti“ morajo pomagati, da bi le nemčurstvo in ustavaštvo zvonec nosilo! Sreča je le to, da nobena stvar ne trpi večno.

— Agrarični kongres (kmetijska skupščina) se je začel 9. dne t. m. Prišlo je vsih 48 zastopnikov kmetijskih družeb (Kranjsko zastopa dr. Costa, Štajarsko dr. Hlubek in Brandsteter) in drugih, ki jih je ministerstvo kmetijstva posebej poklicalo, kakor pl. dr. Zavinšek in drugi. Minister Chlumeky sam je odprl zbor z govorom rekši, da bode ministerstvo ozir jemalo na sklepe tega zbora. Grof Belrupt se mu zahvali. Dr. Hamm poroča o delovanju prvega zbora leta 1868. Za 9 vprašanj, ki jih ima obravnavati zbor, so se volili dotični odseki, katerim so se izročili tudi od kmetijskih družeb ministerstvu poslani predlogi.

Hrvaško. Iz Zagreba odkriva „Obzor“ pod naslovom „nova magjarska blamaža“ svetu sramotne spletke. Neki Sinković, katerega je bana namestnik Vakanović za uradnika v službo vzel, je skoval in Vakanoviću podteknil one glasovite „promemorije“, ki so veliko senzacijo naredile, ko jih je na svetlo dal g. Mrazović, kteremu jih je Sinković za dobre novce prodal. In ta človek laže se zdaj svetu, ne samo, da so ga narodnjaki (Mrazović, Vončina in drugi) nagoovorili, naj sestavi one premorije, tudi naj piše brošuro: „Kroatien auf der Marterbank.“ Mrazović, Vončina in Miskatović oklicujejo zdaj vse to za plačane magjarske laži, ktere bodo pred sodnijo odkrili. — Vakanović in Sinković — oče in sin!

Angleško. Iz Chiselhursta. — Vélikega moža ni več! Bivši cesar Francoski Napoleon III. je v prognanstvu tukaj 9. dne t. m. umrl. Bolehal je že več let za kamnom v mehurji; naposled za to bolezen ni bilo druge pomoči, kakor razdrobiti kamen v mehurji. Dvakrat so najimenitnejši zdravniki skušali to operacijo; še tretjič so jo nameravali, al umrl je pred. — Napoleon III. je bil sin bivšega kralja Holandskega Ljudevika Bonaparta, rojen v Parizu 20. aprila 1808. leta. Po stricu svojem, Napoleonu I., glasovitem cesarju Francoskem, ki je tudi Kranjsko deželo leta 1809. pod svojo oblast spravil, mislil je ravno zdaj umrli Napoleon, da mu gré pravica do prestola Francoskega; to misel je gojil po smrti pravega sina Napoleona I. od leta 1832. neprenehoma v sebi in začel leta 1836. s silo si svojiti krono Francosko, dokler ga niso zaprli na grad Ham. Po 6letnem zaporu je všel iz zavora 1846. leta, bežal na Angleško in se leta 1848. udeležil punta Francoskega. Zdaj mu je obveljalo vsesti se na prestol predsednika ljudovlade Francoske; al že 1851. leta je ljudovlado zatrl silovito s prelito obilo krvijo in leta 1852. postal cesar. Eno leto pozneje se je oženil s Špansko grofico Evgenijo Teba, ki mu je porodila edinega sina, ki bode marca meseca 16 let star. Skor 20 let je bil ranjki najmogočnejši vladar cele Evrope, dokler ni začel vojske s Prusi, ki pa je bila za Francosko in za-nj tako nesrečna, da so ga Prusi vjeli in Francozi odstavili od cesarstva. Zdaj je v prognanstvu živel na Angleškem eno leto, 9 mesecev in 20 dni. Sodba o njim je jako različna; to pa je gotovo, da je bil mož bistre glave in trdne svoje volje. Pravijo, da je zapustil politično oporoko in razglas na Francoze; njegov sin si je že dal ime Napoleon IV. To je znamenje, da Francosko državo čakajo nove prekucije, ako ostane sin pri življenji, ki bode z obilimi svojimi privrženci delal na to, da se ljudovlada vleže spet v grob in nad gomilo njeno postane zopet cesarstvo Francosko.